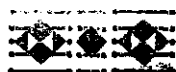

ŽIVOT

Br. 2.

Travanj 1926.

God. VII.

JUBILEJSKA GODINA 1926.

G. 1300 je dnevno ulazilo u Rim do 30.000 osoba, da postignu jubilejski oprost, koji je bio raspisao Bonifacij VIII. I Dante je došao u vječni grad i promatrao je silne mase, koje su kretale prema bazilici sv. Petra.

Ko Rimljani, za godine svete,
Poklonike povorke redali
Preko mosta, radi silne gnjete;
Te su napram Tvrđi svi kretali
Put svetoga Petra s jednog krila,
S drugog svi se pram brdu vraćali.

(Pakao XVIII, 28—33).

Sve se to ponovilo u g. 1925., čak i u većoj mjeri. Sam papa ovako crta tu jubilejsku godinu u svojoj inciklici »Servatoris Jesu Christi« (24. 12. 1925): »Hvalimo od srca dobroti Spasitelja Isusa Krista, što je u Svetoj godini, koju smo jučer po običaju najsvetčanijim obredom rimske Crkve zaključili, i meni dopustio da se naužijem neizmernih gotovo plodova veselja, i što je ogromnom broju smrtnika milostivo podijelio bogatstvo svoje milosti i oprosta. Jer su stotine tisuća vjernika, iz država svakoga reda i iz najudaljenijih krajeva došli kao hodočasnici u ovaj Sveti Grad. Oni su nesamo rimskim građanima — koji su u ostalom istim žarom nastojali da sveti oprost dobiju — kršćanskom imenu uopće, pa i samim ljudima, koji su daleko od Crkve, dali divan primjer svoje vjere i pobožnosti te su svoje želje još čvršće, ako je trebalo, privezali uz ovu Apostolsku Stolicu i uz Mene. Vrlo dobar i plodan uspjeh prošlog Jubileja, koji je tako čestim i žarkim molitvama kroz sveto vrijeme Božu omilio, nuka me i potiče, da po običaju i odredbama svojih predšasnika odredim, da svima vjernicima svega svijeta bude naredne godine (1926) otvoreno preobilno blago oprosta, koje je do jučer bilo u Rimu otvoreno«. I mi smo se Hrvati okoristili rimskim jubilejem vrlo lijepo. Lani je hodočastilo k grobovima sv. Petra i Pavla preko 4.000 Hrvata u četiri maha, dok ih g. 1900. nije bilo ni 1.000. To je lijep pojav, ako se sjetimo, kako je sve skupo u sadašnjim prilikama. Narod ima žive vjere i revni je dio naroda oživio tu vjeru još jače na grobovima kršćanskih muče-

nika u vječnom gradu i pred očima Kristova namjesnika. Svi su hodočasnici mogli kazati: »Postali smo za gledanje svijetu i anđelima i ljudima« (1 Kor. 4, 9). Tko je pohodio Rim, obišao svih 7 bazilika, kršćanske katacombe te pribivao proglašenju svetaca kod papinske mise, slušao govor Pija XI., divio se žarkoj pobožnosti Franceza i Španjolaca i svih narodnosti, taj ne će nikada Rima zaboraviti; taj će i sada kazati: »Ako zaboravim tebe, Jeruzaleme, neka se zaboravi desnica moja; neka prione jezik moj za usta moja, ako tebe ne uspomim, ako ne uzdržim Jeruzalema svrh veselja svoga!« (ps. 136, 5—6). I svi su hodočasnici ponijeli svojim kućama mnogo ove vatre, svete i nadprirodnoga žara, da njom zapale i ogriju svu svoju okolinu. Ta o čemu se toliko govorilo u g. 1925. kao o Rimu, o papi, o crkvenom katoličanstvu, zajednici čitavoga katoličkog svijeta? I tko bi uz to nabrojio sve nadprirodne nevidljive milosti, koje su hodočasnici dobili u srcu naše Crkve?

Već je sv. Pavao o sebi napisao: »Ljubav Kristova nas sili« (2 Kor. 5, 14). Na što? Da svi ljudi »upoznadu ljubav Kristovu, koja nadilazi svako poznanje« (Ef. 3, 19). To eto želi i sv. Otac, pa je zato i raširio rimski jubilej na sav svijet. I on želi poput Pavla i veli s njime svim katolicima, žarkim i hladnim: »Težite za onim, što je gore, a ne što je na zemlji« (Kološ. 3, 2). Mi ljudi tako lako svojim srcem prionemo za ono, što je zemaljsko i prolazno. »O kolika je slaboća ljudska, koja je uvijek sklona na zlo! Danas ispovijedaš svoje grijehe, a sutra opet činiš, što si ispo-vedio. Sada odlučiš da ćeš se čuvati, a za čas činiš, kao da nijesi ništa odlučio« (Nasljeduj Kr. I, 22). U svojim smo se zemaljskim brigama materijalizirali; postali smo kao ribe bez vode, kao pjeskovito i suho tlo. To je psalmista priznao pred Bogom: »Pružam k Tebi ruke svoje; duša je moja kao suha zemlja pred Tobom« (ps. 132, 6). I Bog je sam zaprijetio preko Izaije: »Prijetnjom svojom isušujem more, obraćam rijeke u pustinju, da se usmrde ribe njihove za to, što nestade vode, i mru od žeđi« (50, 2). Ne ubija li skepsa moderne ljude, koji ne misle i ne će da pridignu um k nebu? Opće socijalno nezadovoljstvo, materijalno siromaštvo kod mase, stranačke mržnje i borbe, neprestane ratne pogibli nijesu li prirodna posljedica duševnog zastranjenja? Ne pokazuje li nam to, kako svijet žeđa pravdu s neba, »nove« puteve? I danas Krist veli svim ljudima i narodima: »Dođite k meni svi, koji ste umorni i opterećeni, i ja ću vas okrijepiti« (Mat. 11, 28). On želi da bude čokot, a mi loza na njemu i u njemu (Lv. 15, 4.), da tako dobijemo srce novo i duh novi (Ezek. 36, 26). »Krist nam je otvorio put nov i živ« (Žid. 10, 20).

Jubilejska je godina vrijeme milosti i oprosta, kad se nebo i zemlja izmiruju; kad Bog opet obilnije pokazuje svoje milosrđe prema nama ljudima. »Evo sad je vrijeme najprikladnije; ovo sad je vrijeme spasenja« (2 Kor. 6, 2). Nepokornim Židovima veli Bog

preko Ozeje: »Nijeste moj narod, niti ću ja biti vaš« (1, 9), ali je spreman da oprostí Sodomí i Gomori, ako je u njima i 10 pravednika (1 Mojs. 18, 26). Bog je uvijek spreman na oprostjenje, gdje vidi pokajanja, kako veli kod Ezekijela (18, 21): »Ako bi se bezbožnik obratio od svih grijeha svojih, koje učini, dcista će živjeti, ne će poginuti«. I sam Krist počinje svoj javni život opomenom: »Pokoru činite, jer se približi kraljevstvo nebesko« (Mat. 4, 17). O obilju Božjih darova u ovoj jubilejskoj godini moći ćemo i mi kazati: »Gospodin otvara oči slijepcima, podiže oborene, Gospodin ljubi pravednike« (ps. 145, 8).

Đivan je Bog, koji ovako pravo vodi našu katoličku Crkvu, da rastvori Božju riznicu neizrecivog blaga svoj djeći! Ona nam u ovoj godini diže pečat sa zdenca Jakovljeva, da se napiju iz njega do sitosti svi nežini brojni sinovi i kćeri; ta dobra Majka izazivlje poput Mojsije preobilno vrelo za svoje mile ukućane na putu kroz голу izgorenu pustoš. A što ćemo mi na sve to? kako ćemo odgovoriti toj blagosti i ljubavi? Blago nama, ako možemo reći sa psalmistom: »Kao što jelen traži potoké, tako duša moja traži tebe, Bože! Žedna je duša moja Boga, Boga jakoga, Boga živoga« (ps. 41, 2. 3).

Nek tim više zemlja nas uznaša
Motrit ono Biće, gdje se gleda.
Kô se sluči Bog i narav naša (Raj 2, 40—42)

*
* * *

Ove ćemo godine proslaviti i 700. godišnjicu sv. Franje Asiškoga. Sve će narodnosti sudjelovati u toj proslavi, osobito Italija. I pravo je tako. Jer sveci pripadaju svim narodima; oni nijesu više svojina jednog kraja ili jedne države. I oni svojim primjerom neprestano djeluju na vas svijet, a svojim darovima s neba privlače srca svih ljudi k izvoru života, k Bogu. Njihova djelatnost regbi dosiže pravi svoj vrhunac tekar poslije smrti. I ta je djelatnost trajna i vazda sveža. Oni u Bogu uživaju vječnu mladost; nalaze se, kako sv. Bernard crta Danteu, u Rajskoj ruži. I Dante je ugledao u nebu sv. Franju u zajednici sa sv. Benediktom i sv. Augustinom.

A ispod njeg sličnom se razlukom
Frano, Benko, Avgustin, drugovi.
Slazeć do nas obluk za oblukom (Raj 33, 34—36).

Kod sve je trojice djetinja odanost prema neizmjernom Bogu; Božji su ljubav već na zemlji preobilno osjećali. Tu su odanost i ljubav poput sv. Pavla širili među ljudima sa želim, da vas svijet zaplamsa tim plamenom. »Kao što ugljen kad ga u vatru

baciš, prima od vatre sjaj i toplinu, tako je bio i sv. Franjo sav prosvijetljen i obuzet od ljubavi Božje«. Vitez je Orlando jednom čuo, kako sv. Franjo uzdiše i plače u gori, i to u sav glas. I vitez pristupi k njemu i reče mu: »Brate Franjo, zašto tako plačeš i naričeš? Što da činim da te utješim?« Svetac je odgovorio Orlando: »Moja je Ljubav propeta. Pa ako hoćeš da me malo utješiš, onda i ti samnom malo zajedno daj oplakuj ovdje u gori pregoru muku Isusovu!« I sv. je Franjo zadobio 14. 9. 1224. rane na rukama i nogama i prsima, da tako bude sličan svojoj Ljubavi-Kristu. Krasni »Fioretti di s. Francesco« ostat će vazda najmilija lektira svakome Kristovu sljedbeniku. Umbrija je puna spomenika Franjine djelatnosti, ali osobito one njegove djetinjske svete bezbrižnosti i veselja, kojima je grlio oko sebe i ptice nebeske i brda i doline, i zvjeri u šumi i sitnu travu pod grmom, i izvor pod pećinom i sitni cvijetak na livadi, jednom riječju: sve u zraku, u vodi i na zemlji. Sve je njemu bilo braćom i sestricama: i ružica u vrtu i grlica na stablu i vuk iz planine; sve. I smrt mu je bila »dobra sestra«, koja će ga dovesti k izvoru takvog shvaćanja i time ovjekovječiti njegov utjecaj na ovu suznu dolinu.

I hrvatski će narod proslaviti 700. godišnjicu svetoga Franje sa željom da mu se zahvali i da se povede za njegovim primjerom. Ta nama su OO. Franjevci bili za turskog jarma i kasnije i otac i majka nesamo po Bosni nego i u Slavoniji, po Dalmaciji i svim našim krajevima. Duh sv. Franje djeluje i sada preko njih i Trećeg reda, a djelovat će dugo i dugo na utjehu svih njihovih prijatelja i iskrenih katolika. I sam je sv. Otac papa označio, kako ćemo dostojno proslaviti 700. rođeni dan sv. Franje: »Nema poželjnijeg ni dostojnijeg slavljenja nego da se na čitavom krugu zemaljskom što čvršće obnovi želja za pokajanjem, mirom i svetošću, a nema ni jednog jedinog čovjeka, koji ne bi znao, da su ovo bile glavne ideje Franjine i da su ovo glavni plodovi Svete godine«. Tako 1926. XI. u božićnom konzistoriju.

* * *

Stupih k mjestu, gdje svjetla nestade;
Što ka' more u oluji bući,
Kad se vjetri protivni inade.

Hadskog vihra, te nikad ne muči,
Ti duhovi vrtlogom se vijū,
Što ih mlatać i motajuć muči.

A kad blizu proloma prispiju,
Tu se više jauče, sramoti;
Tu se hulj Desnicu Božiju.

— Doznah da su takovoj grozoti
Podvrženi grešnici puteni,
Što su razum podvrgli pohoti.

I kô vjetar pronosi ledeni,
Na široka, gûsta jata, škvore;
Tako su ti dusi noseni.

Vihrom sjemo tamo, dolje gore:
Nit ih ikad tješi kakva nada
Da bi stali, kamo l' da s' odmore.

— Kô je ždralim jaukat navada,
Dugim redom vijuč se po zraku;
Tako vidjet čeljad, gdje se jada,

U vrtlogu trpeć b'jedu taku (Pakao V, 28—49).

Tako opisuje veliki pjesnik strast nečistoće. Kako vjetar nosi u svom vrtlogu gûsta jata ptica, tako i putenost i najbolje čovječje energije, osobito mladenačke duše. Svako ljudsko doba ima svoju glavnu manu: starost škrtost, muževnost oholost, mladost putenu strast. I kakova nam je danas mladež, takav će biti sutrašnji narod. Nečista omladina, kukavna muževnost. Nečist naraštaj nema smisla za plemenita djela, nesebičnost; vjera tu jedva životari, pa nema ni govora o nutarnjem višem i nadprirodnom životu. Gdje se mladež klanja Veneri, tu je mlado srce panteon svih poganskih strasti i kršćanstvu nema pravoĝ mjesta. Kad je Antioh Epifanij htio da zagospodari Židovima, uveo je poganske običaje i sve je upotrebio, da izraelsku omladinu učini putenom pa da zaboravi na zakon Božji (1 Mak. 1, 51). Nije drukčije ni danas. Znade loža, da s čistom mladeži ne može bojak biti i da je ova vazda vjerna Bogu i Crkvi, pa stoga gleda kako će je zavesti u putene zamke. To je znao i apostol naroda i preporučuje Titu: »I mladiće nagovaraj, da budu trijezni« (2, 6). I Bogom nadahnuti pisac kliče: »O kako je lijep čisti naraštaj u svojoj slavi! Neumrla je njegova uspomena, kod Boga je poznat i kod ljudi. I vječno triumfira i ističe pobjedničku krunu, jer si je stekao pobjedničku krunu za borbe neokaljane čistoće« (Mudr. 4, 1—2). I Isus, sin Sirahov, veli: »Zdravlje je duše u svetosti i pravednosti bolje nego li sve zlato i srebro« (Eccli 30, 15). To je zdravlje kod mladeži čistoća. Nekoć je Jeremija plakao nad Jeruzalemom: »Djevojke moje i mladići moji padoše od mača, pobio si ih u dan gnjeva svojega« (Plač 2, 21). Što bi danas kazao nađ tolikom iskvarenom omladinom? Nema čistoće, a nema ni vjere takova mladost. Pa da onda takova mladež bije bojeve Gospod-

njeve! Što će svladati svijet? »Ovo je pobjeda, koja pobjedi svijet« (1 Iv. 5, 4). No živa vjera i žarka ljubav k Bogu ne može da stanuje pod istim krovom s putenim uživanjima. Stoga je eto sveta dužnost svih katolika, da nastoje i podignu čisto pokoljenje, ako želimo da nam narod bude katoličkiji, bolji u nastupu u javnom životu, odlučniji u obrani crkvenih i vjerskih prava. Onda ne će moći da se svatko igra s dušom i vjerom tog naroda. Dajte nam čistu mnadež, dat ćemo vam živi katolički narod!

Ova načela treba da svi prijatelji hrvatskog naroda i Crkve šire i ističu po sto puta u tjednu svojoj katoličkoj omladini. No i tu je dug put riječima, kratak primjerima. I evo nam Božja Providnost daje krasnu prigodu, kakova je u ovoj godini proslava 200. godišnjice kanonizacije uzor-mladića sv. Alojzija Gonzage i sv. Štanka Kostke (31. 12. 1926). Već se sprema sav kršćanski svijet, da dostojno proslavi ovaj događaj. Nema sumnje, da će se svugdje mladež oduševiti za ideal sv. nevinosti, ako joj pokažemo ove divne primjere, kakvi su bili oba sveca. Svi se stariji sjećamo, kako je koristila slična proslava g. 1891. u našim hrvatskim krajevima i po svijetu. Zar nije i sada moćnom desnica Božja? Vazda vrijedi Kristova riječ: »Bog može od kamenja podići djecu Abrahamovu« (Lk 3, 8). Ili možda moramo pitati s prorokom Mihejom: »Je li se umanjio duh Gospodnji?« (2, 7). Bog je vazda isti. »Isus Krist jučer je i danas isti i u vijek« (Žid. 13, 8). Bog će jednako pomoći, da se uspiri zanos i oduševljenje u katoličke mladeži, ako samo naši katolički svećenici svojski prionu uz praktičnu proslavu zaštitnika katoličke mladeži. Već se ustanovio i hrvatski odbor u Zagrebu, koji nastoji, te se i sada proslavi ova 200. godišnjica onako dostojno i plodno kao otrag 25 godina. A.

